

معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و سنجش مهارت

دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

استاندارد آموزش شغل

مشاور GMP در حوزه داروهای گیاهی و فراورده‌ها

گروه شغلی

گیاهان دارویی

کد ملی آموزش شغل

2	1	3	2	4	1	0	5	0	6	7	0	0	0	1
isco-08	سطح مهارت	شناسه گروه	شناسه شغل	شناسه	شناسه									

6112/34/1

تاریخ تدوین استاندارد : 93/4/1

ناظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شغل : ۶۱۱۲/۳۴/۱

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی:

رئیس گروه برنامه ریزی درسی فناوری های راهبردی : دکتر پوراندخت نیرومند
دکتر محسن بیگدلی - دکتر علیرضا طاهرپور - دکتر محمد انصاری پور - ابوالفضل علیزاده - سید محسن جلالی - شهرام گندابی - نرگس

کیانی - عاطفه سادات جلال زاده - زینب وفائی نژاد - حسین امامی - حمیدرضا عصارپور آرانی

+ افرادی که در روند تدوین این استاندارد مشاوره و اعمال نظر فرموده اند : مهندس علی ابراهیمی ورکیانی ، دکتر فرزاد نجفی

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شغل :

- ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب سنتی ایران

فرآیند اصلاح و بازنگری :

توجه : در صورت درخواست ستاد گیاهان دارویی و طب ایرانی، دانشگاههای مرتبط و متخصصین و صاحبنظران مورد بازنگری و اصلاح قرار گیرد و پس از تأیید ستاد گیاهان دارویی و طب ایرانی اعمال گردد.

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالي ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فني و حرفه اي کشور ، بلاک ۹۷

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷ تلفن ۹ - ۶۶۵۶۹۹۰۰

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci @ yahoo.com

تقویه کنندگان استاددارد آموزش شغل شایستگی

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	مجتبی پالوج	دکترا	مدیریت استریتیک	عضو هیات علمی	۱۸ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : mpalouj@gmail.com آدرس :
۲	زهرا طهماسبی نادری چگنی	کارشناس	مهندس صنایع - تحلیل سیستم ها	مدیر کارخانه و عضو هیات مدیره	۷ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : marketingwom@yahoo.com آدرس :
۳	سمانه کلانتری	کارشناس	مهندس صنایع - تحلیل سیستم ها	مدیر عامل و رئیس هیات مدیره	۶ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : s.kalantari_۸۸@yahoo.com آدرس :
۴	شهرام گندابی	کارданی	گیاهان دارویی	مدیر عامل و مدیر تحقیق و توسعه	۱۱ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : shahramgandabi@gmail.com آدرس :
۵	عبدالمجید شیخی	دکتری	اقتصاد	عضو هیات علمی	۳۰ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : amshikhi@gmail.com آدرس :

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی:

کارورزی صرفا در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با مأکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود.(مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی بینند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد.)

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاویت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفاء اخواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مریبان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مریبان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظاتی است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شغل^۱ :

مشاور GMP در حوزه داروهای گیاهی و فرآورده ها

شرح استاندارد آموزش شغل :

مشاور GMP در حوزه داروهای گیاهی و فرآورده ها از جمله مشاغل خدماتی در بخش فناوری های راهبردی سلامت، طب ایرانی و گیاهان دارویی است که دارای شایستگی هایی از جمله استفاده از اصول GMP در تولید فرآورده های گیاهان دارویی، معماری سازمانی و طراحی فرآیندها و ساخت سازمان، بررسی وضع موجود، عارضه یابی و رفع، آموزش، فرهنگ سازی و سازماندهی، مستند سازی، ممیزی داخلی می باشد.

ویژگی های کارآموز ورودی :

حداقل میزان تحصیلات : دکترا داروسازی یا کارشناس مهندسی صنایع - برنامه ریزی و تحلیل سیستم ها یا کارشناس گیاهان دارویی یا کارشناس شیمی (کاربردی، محض، آلتی)
حداقل توانایی جسمی و ذهنی : سلامت کامل جسمانی و روانی
مهارت های پیش نیاز :

طول دوره آموزش :

طول دوره آموزش	:	۹۶ ساعت
- زمان آموزش نظری	:	۲۹ ساعت
- زمان آموزش عملی	:	۶۷ ساعت
- زمان کارورزی	:	ساعت
- زمان پروژه	:	ساعت

بودجه بندي ارزشيباي (به درصد)

- كتبی : % ۳۰

- عملی : % ۷۰

- اخلاق حرفه ای :

صلاحیت های حرفه ای مربیان :

کارشناسی گیاهان دارویی با حداقل ۲ سال سابقه کار در شرکت داروسازی یا ممیزی استاندارد کارشناسی شیمی با حداقل ۲ سال سابقه مرتبط در شرکت داروسازی یا ممیزی استاندارد کارشناس مهندسی صنایع - برنامه ریزی و تحلیل سیستم ها ۲ سال سابقه مرتبط در شرکت داروسازی یا ممیزی استاندارد دکترا داروسازی با حداقل ۱ سال سابقه مرتبط در شرکت داروسازی یا ممیزی استاندارد

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

مشاور GMP در حوزه داروهای گیاهی و فرآورده‌ها از جمله مشاغل خدماتی در بخش فناوری‌های راهبردی سلامت، طب ایرانی و گیاهان دارویی است که دارای شایستگی‌هایی از جمله استفاده از اصول GMP در تولید فرآورده‌های گیاهان دارویی، معماری سازمانی و طراحی فرآیندها و ساخت سازمان، بررسی وضع موجود، عارضه‌یابی و رفع، آموزش، فرهنگ‌سازی و سازماندهی، مستندسازی، ممیزی داخلی می‌باشد.

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

GMP consultant in the field of herbal medicines and the relevant products

* مهم‌ترین استانداردها و رشته‌های مرتبط با این استاندارد:

این شغل با مدیر تولید، مدیر تضمین کیفیت، مسئول فنی، انباردار، بخش فروش و... از واحدهای فرآوری در ارتباط است

ممیز داخلی سیستم مدیریت کیفیت / گروه شغلی مدیریت صنایع / شماره ملی: ۱/۱/۳/۱۳/۳/۸۳-۰

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب‌شناسی و سطح سختی کار:

- الف: جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع ب: جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع
- ج: جزو مشاغل سخت و زیان‌آور طبق سند و مرجع د: نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شغل

- شایستگی ها *

ردیف	عنوان
۱	استفاده از اصول GMP فرآورده های گیاهان دارویی
۲	معماری سازمانی و طراحی فرآیندها و ساخت سازمان
۳	بررسی وضع موجود ، عارضه یابی و رفع
۴	آموزش ، فرهنگ سازی و سازماندهی
۵	مستند سازی
۶	ممیزی داخلی

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش (ساعت)			عنوان :
	نظری	عملی	جمع	
	۱۴	۷.۵	۶.۵	
استفاده از اصول GMP فرآورده‌های گیاهان دارویی				
دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط				
- رایانه - دیتاپرژکتور - وايت برد - ماژیک وایتبرد - لوازم التحریر - جزوایت مربوطه				دانش :
			۲	مفهوم ، کاربرد و اهمیت GMP
			۲	الزامات استاندارد GMP گیاهان دارویی
			۰.۵	شناخت فرم‌های فرآورده‌ها گیاهان دارویی
			۱	رویکرد فرآیندی و توالی و تعامل آنها
			۱	اصول سازماندهی و مدیریت
				مهارت :
				انطباق دادن اصول GMP با دارو و سایر فرآورده‌های گیاهان دارویی
				تدوین نقشه فرآیندهای سازمان
				تدوین شاخص‌های پایش و اندازه‌گیری فرآیندها
				نگرش :
				اثر مثبت پیاده‌سازی GMP در بهبود کیفیت و عملکرد واحد تولید فرآورده‌های گیاهان دارویی
				ایمنی و بهداشت :
				ارگونومی نشستن و کار با رایانه
				توجهات زیست محیطی :
				-

استاندارد آموزش
– برگه‌ی تحلیل آموزش

زمان آموزش (ساعت)			عنوان :
	نظری	عملی	جمع
	۱۳.۵	۸.۵	۵
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، اینمنی توجهات زیست محیطی مرتبط		
- رایانه	دانش : روشهای طرح ریزی سازمان		
- دیتاپرژکتور	تغییر و تحول سازمانی		
- وايت برد	عوامل بازدارنده تغییر و تحول سازمانی و تقویت		
- مازیک وايت برد	عوامل پیش برنده تغییر		
- لوازم التحریر	الزمات سازمانی بر اساس GMP گیاهان دارویی		
- جزوات مربوطه	مهارت :		
	پیاده سازی استراتژی ها و الگوهای تغییر و تحول سازمانی		
	انطباق ساختار و پرسنل کلیدی کنترل کیفی ، مسئول فنی ، مدیر تولید و مدیرآزمایشگاه های کنترل و ... با الزامات		
	بازطراحی و پیاده سازی چارت سازمانی		
	تدوین شرح وظایف و ابلاغ		
	تدوین و پیاده سازی مقررات پزشکی و بهداشتی پس از استخدام		
	نگرش :		
	طراحی سازمانی موثر برای تسهیل رسیدن به اهداف در بهینه ترین شرایط		
	ایمنی و بهداشت :		
	توجه به بخش بهداشت و حفاظت فنی در طراحی ساختار و فرآیند سازمانی		
	توجهات زیست محیطی :		

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش (ساعت)			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۱۶	۱۳	۳	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-رايانه				دانش :
-ديتاپرژكتور			۰.۵	▪ شیوه‌ی تهییه مدارک و مشخصات و کنترل آنها
-وايت برد			۰.۵	▪ روش‌های برنامه ریزی ممیزهای داخلی کیفیت
-ماژیک وايتبرد				▪ نحوه‌ی هماهنگ سازی و معضل گشایی در سیستم‌های مختلف
-لوازم التحریر			۱	▪ تکنیک‌های یافتن نقاط قوت و فرصت‌های بهبود
-جزوات مربوطه			۱	
				مهارت :
	۱			▪ بررسی و اصلاح وضعیت دستگاه‌ها و ماشین‌آلات
	۲			▪ بررسی و اصلاح وضعیت ساختمان‌های تولیدی
	۱			▪ بررسی و اصلاح وضعیت انبارها
	۱			▪ بررسی و اصلاح وضعیت محل‌های بسته بندی
	۱			▪ بررسی و اصلاح وضعیت آزمایشگاه‌های کنترل
	۱			▪ بررسی و بهینه سازی وضیت نیروی انسانی
	۱			▪ بررسی وضعیت و بهبود عملکرد واحد کنترل کیفیت
	۱			▪ بررسی و اصلاح وضعیت سیستم مستندسازی
	۱			▪ تهییه یک روش اجرایی با مشخصات کامل
	۱			▪ تهییه چک لیست ممیزی داخلی نمونه
	۱			▪ تهییه برنامه اصلاح و بهینه سازی ساختمان و تأسیسات و نظارت بر اجرای آن
	۲			
	نگرش :			
	▪ مسئولیت پذیری در حداقل کردن هزینه‌های استقرار GMP			
	▪ نگاه توسعه‌ای و بهبود عملکردی سازمان در پیاده سازی سیستم GMP			
	ایمنی و بهداشت :			
	▪ پیاده سازی اصول حفاظت فنی در طراحی و اصلاح وضعیت ماشین‌آلات و ساختمان‌ها			
	توجهات زیست محیطی :			

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش (ساعت)			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۱۶	۱۱	۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، اینمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-رایانه				دانش :
-دیتپرژکتور			۱	روش های ارتقاء دانش و توسعه ظرفیت فکری مدیران و کارکنان
-وایت برد			۱	مفهوم و اثرات فرهنگ سازمانی
-ماژیک وایتبرد			۱	مدیریت کارگاه ها و دوره های آموزشی
-لوازم التحریر			۱	روش های مستند سازی و گزارش دهنده
-جزوات مربوطه			۱	روش های ارزشیابی مشاهده ای
	مهارت :			
	۲			برگزاری و کنترل کارگاه ها و سمینارهای آموزشی عمومی
	۴			انتقال مفاهیم GMP گیاهی به نیروهای واحد تولیدی
	۱			انتخاب مدیران و علاقمندان برای تشکیل کمیته GMP
	۱			برگزاری و کنترل کارگاه و سمینارهای کمیته
	۲			تشکیل گروه های کاری GMP در کارگاه و کنترل عملکرد
	۱			تنظیم پیش نویس نظام نامه GMP
	نگرش :			
	مشارکت پذیری و هم افزایی در اجرای دوره GMP درک و باور اهمیت ایفای نقش تمام افراد در موفقیت پیاده سازی و نهادینه شدن GMP			
	ایمنی و بهداشت :			
	توجهات زیست محیطی :			

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش (ساعت)			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۱۹.۵	۱۵.۵	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- رایانه				دانش :
- دیتاپرژکتور			۱	روش های طراحی محصول
- وايت برد			۱	روش مستند سازی BATCH-RECORD
- ماژیک وایتبرد			۰.۵	نحوه‌ی تهیه سوابق و مشخصات و کنترل آنها
- لوازم التحریر			۱	چگونگی اجرای الزامات با استفاده از مستندات سازمان
- جزوات مربوطه			۰.۵	تدوین نظام کیفیت
	مهارت :			
	۱			تهیه یک روش اجرایی با مشخصات کامل
	۲			مستندسازی فرآیندها و روش‌های اجرایی استاندارد SOPs
	۳			تدوین نمونه پرونده محصول
	۲			تهیه فرمت و کنترل اسناد فرمول ، مشخصه بسته بندی ، روش ساخت
	۲			تهیه و تدوین دستورالعمل های کاری و طرح کنترل در همکاری بخش تولید
	۲.۵			کنترل و اصلاح اسناد توزین، تولید، بسته بندی، کنترل، توزیع و کنترل کیفی در بازار و در صورت لزوم پایداری
	۱			مستند سازی مسائل مربوط به منابع انسانی
	۲			تهیه چک لیست ممیزی داخلی نمونه
	نگرش :			
	دقت در انجام وظایف محوله و انظباط کاری			
	تعهد به مستند سازی و گذارش دهی			
	ایمنی و بهداشت :			
	توجهات زیست محیطی :			

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش (ساعت)			عنوان : ممیزی داخلی
	جمع	عملی	نظری	
	۱۶.۵	۱۱.۵	۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد صرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، اینمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- رایانه				دانش :
- دیتاپرژکتور			۱	روش های طرح ریزی سازمان
- وايت برد			۱	مکانیسم های کنترل مستندات
- ماژیک وايت برد			۱	روش های برنامه ریزی فعالیت های ممیزی
- لوازم التحریر			۱	روش های حل مشکلات و موانع ممیزی
- جزوات مربوطه			۰.۵	روش های گزارش نویسی
			۰.۵	نحوه ثبت مغایرت ممیزی و توافق با ممیزی شونده
	مهارت :			
		۲		تهیه چک لیست ممیزی
		۲		تعیین مغایریت از مستندات و برطرف کردن
		۱		تدوین شاخص های پایش و اندازه گیری فرآیندها
		۲		کنترل و اصلاح نقشه فرآیندهای یک سازمان نمونه
		۱		انجام مصاحبه در مورد فرآیندها
		۱		استخراج نقاط قوت و فرصتهای بهبود از نتایج ممیزی
	۱.۵			تدوین خط مشی کیفیت (Quality Policy)
		۱		تهیه گزارش ممیزی
	نگرش :			
	نکته سنجی و ریز بینی فنی هنگام بررسی و کنترل			
	ایمنی و بهداشت :			
	رعایت اصول ارگonomی مطابق با وضعیت کاری			
	توجهات زیست محیطی :			

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی	تعداد	توضیحات
۱	رایانه	موجود در بازار	یک عدد	
۲	دیتا پرژکتور	موجود در بازار	یک عدد	

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود.

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی	تعداد	توضیحات
۱	لوازم التحریر	موجود در بازار	به ازای هر یک نفر یک سری	
۲	ماژیک وایت برد	موجود در بازار	به ازای هر کارگاه ۳ عدد در سه رنگ	
۳	جزوات مربوطه	موجود در بازار	به ازای هر یک نفر یک سری	

توجه :

- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود.

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی	تعداد	توضیحات
۱				
۲				
۳				

توجه :

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود.

- منابع و نرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	متوجه	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
۱	کلیات GMP در تولید فرآورده های گیاهی ، روش های مطلوب تولید	دکتر مهشید حائری زاده ، دکتر امیر حسین جمشیدی	-	۱۳۸۹	تهران	اداره کل نظارت بر دارو و مواد مخدر

فهرست سایت های قابل استفاده در آموزش استاندارد

ردیف	عنوان
۱	www.irantvto.ir
۲	http://fdo.behdasht.gov.ir
۳	http://www.who.int/medicines/areas/quality_safety/quality_assurance/production/en
۴	http://www.fda.gov
۵	http://www.picscheme.org/publication.php?p=guides
۶	http://www.isiri.org
۷	http://ec.europa.eu/health/documents/eudralex/vol-4/index_en.htm